

Beslissingsondersteunende instrumenten

Criteria 2016

September 2015
Stichting Kwaliteit in Basis GGZ

Inleiding

Stichting Kwaliteit in Basis GGZ gelooft dat de mentale zorg in Nederland van goed naar beter kan. We zijn ervan overtuigd dat we nooit klaar zijn met het werken aan 'de juiste zorg op het juiste moment' voor mensen met psychische klachten. We geloven in de kracht van verbinding en in de kracht van inzicht, herkenning en erkenning van kwaliteit door daar in een gezamenlijke dialoog aan te blijven werken. Stichting KiBG stimuleert kwaliteitsverbetering in de GGZ-keten door het ontwikkelen van kwaliteitskeurmerken. De focus van het Keurmerk Basis GGZ is de juiste zorg op het juiste moment voor mensen met psychische klachten.

Waar kwaliteitsverbetering betrekking heeft op het toepassen van instrumenten binnen de GGZ-keten, biedt Stichting KiBG inzicht in de kwaliteit van deze instrumenten. Zo ook voor beslissingsondersteunende instrumenten. Om inzicht te kunnen bieden in de kwaliteit van beslissingsondersteunende instrumenten (BOIs) zijn criteria opgesteld. Instrumenten die voldoen aan de criteria worden opgenomen op het daartoe ingerichte overzicht op www.kibg.nl/boi.

In dit document staat beschreven waarom en hoe de criteria voor beslissingsondersteunende instrumenten zijn ontwikkeld, wat de criteria in 2016 zijn en hoe beslissingsondersteunende instrumenten worden getoetst om opgenomen te worden opgenomen op het daartoe ingerichte overzicht op www.kibg.nl/boi.

Waarom criteria voor beslissingsondersteunende instrumenten

Stichting Kwaliteit in Basis GGZ heeft de verwachting dat beslissingsondersteunende instrumenten bijdragen aan de juiste zorg op het juiste moment. Daarom stimuleert de stichting het gebruik van en onderzoek naar de werking van dergelijke instrumenten. De inzet van beslissingsondersteunende instrumenten helpt om op gestructureerde wijze af te wegen wat de juiste plaats is om de patiënt te behandelen. De informatie uit beslissingsondersteunende instrumenten is waardevol voor de verwijzing maar ook voor de behandeling in de huisartspraktijk of in de GGZ.

Het gebruik van beslissingsondersteunende instrumenten is relatief nieuw. Steeds meer informatie komt beschikbaar over de validiteit en werking van de verschillende instrumenten. Patiënten hebben er baat bij dat het beslissingsondersteunend instrument dat de zorgprofessional inzet voldoet aan een bepaalde kwaliteitsstandaard. Stichting Kwaliteit in Basis GGZ heeft voor 2016 de kwaliteitscriteria, zoals deze voor 2015 waren opgesteld, aangescherpt.

(Door)ontwikkeling criteria

Uitgangspunt voor de criteria 2016 zijn de criteria voor beslissingsondersteunende instrumenten 2015. In de periode juni tot en met augustus 2015 is Stichting Kwaliteit in Basis GGZ in gesprek gegaan met (vertegenwoordigers van) verwijzers en aanbieders van beslissingsondersteunende instrumenten. Er hebben elf gesprekken plaatsgevonden, waarin gesproken is over de toegevoegde waarde van beslissingsondersteunende instrumenten, de validiteit van instrumenten en criteria voor beslissingsondersteunende instrumenten in 2016. Mede op basis van de gesprekken zijn conceptcriteria voor 2016 opgesteld. De conceptcriteria zijn vervolgens teruggelegd bij de gesprekspartners. Hen is concreet om feedback gevraagd over de helderheid, herkenbaarheid, aantoonbaarheid en de dekking van

de criteria. Tevens is ruimte geboden om andere opmerkingen te maken. De opmerkingen zijn allen overwogen en waar mogelijk verwerkt in de onderstaande definitieve criteria voor beslissingsondersteunende instrumenten (BOIs) 2016.

Toetsing van instrumenten

Van half september tot november 2015 is het voor aanbieders van beslissingsondersteunende instrumenten mogelijk om een aanvraag in te dienen ter toetsing van hun instrument. Een aanvraag kan ingediend worden door het invullen van een zelfevaluatieformulier op www.kibg.nl. Aanvullende informatie dient te worden bijgevoegd. De ingevulde zelfevaluatieformulieren met bijbehorende aanvullende informatie worden getoetst door de onafhankelijke toetsingscommissie. De toetsingscommissie komt in het najaar 2015 drie keer bijeen om gezamenlijk alle aanvragen en ingevulde zelfevaluaties te bespreken. Als tijdens de eerste bijeenkomst blijkt dat informatie mist om een toetsing te kunnen uitvoeren, kan de commissie aanvullende informatie opvragen bij de leveranciers. In de tweede bijeenkomst wordt de aanvullende informatie meegewogen in de toetsing. In de derde bijeenkomst wordt het resultaat van de toetsing afgerond. Als aan alle criteria aantoonbaar is voldaan, geeft de toetsingscommissie een positief advies over het instrument. De eerste periode van toetsing is daarmee afgerond. Zolang in 2016 aan de criteria wordt voldaan, blijft het instrument opgenomen in het overzicht. Een nieuwe versie van een reeds getoetst instrument, dient opnieuw getoetst te worden.

Een tweede periode van toetsing vindt plaats tussen maart 2016 en mei 2016. Deze periode omvat dezelfde stappen als de eerste toetsingsperiode en geeft aanbieders van beslissingsondersteunende instrumenten de gelegenheid ook in 2016 nog hun instrument, of een nieuwe versie van een reeds getoetst instrument te laten toetsen.

De toetsingscommissie functioneert onafhankelijk van het bestuur van Stichting KiBG. Er is een onafhankelijk voorzitter en de commissie wordt secretariaal ondersteund door het bedrijfsbureau van KiBG. Het eindproduct van de toetsingscommissie is een advies aan het bestuur. Zonder zwaarwegende bezwaren neemt het bestuur het advies over. Er wordt gewerkt aan een beroep en bezwaar procedure.

Criteria 2016

Beslissingsondersteunende instrumenten dienen minimaal te voldoen aan onderstaande criteria om opgenomen te worden in het overzicht op de website van KiBG. De criteria hebben betrekking op de toegevoegde waarde van het instrument, randvoorwaarden en validiteit.

criterium 1: Het instrument is van toegevoegde waarde bij de verwijzing van volwassenen bij wie psychische klachten worden vermoed.

Een beslissingsondersteunend instrument is een hulpmiddel bij de overweging wat de juiste plaats is om de patiënt met psychische klachten te behandelen. Het instrument wordt ingezet om op een gestructureerde wijze de juiste zorg te overwegen en is aanvullend op de klinisch blik. Het patiëntperspectief staat centraal. De hulpvraag van de patiënt is leidend. De elementen binnen dit criterium betreffen zowel het doel van het instrument, als de methode van de totstandkoming van het ondersteunende advies.

Om aan criterium 1 te voldoen dient aan alle onderstaande elementen te worden voldaan. De antwoorden worden toegelicht met tekst en/of aanvullende documenten.

Het doel van het instrument

- Het instrument is een hulpmiddel om op gestructureerde wijze inzicht te krijgen in wat de juiste plaats is om de patiënt te behandelen.
- Het instrument is bedoeld om ingezet te worden bij volwassenen waarbij psychische klachten worden vermoed.
- Het instrument is bedoeld om ingezet te worden in de huisartsenzorg en/of bij arbodiensten (voorafgaand aan de behandeling of bij de verwijzing)

Methode om te komen tot een advies voor vervolgzorg voor mensen met psychische klachten

- Het instrument wordt door patiënten ingevuld, eventueel met ondersteuning van de professional.
- Het instrument vraagt de meest voorkomende DSM stoornissen uit om een vermoeden DSM-benoemde stoornis te kunnen identificeren.
- Het instrument volgt het NZa verwijzingsmodel en bevat minimaal de volgende adviezen voor vervolgzorg:
 - o Geen ZVW zorg nodig, mogelijk wel maatschappelijk werk, online zelfhulp, et cetera
 - o Huisartsenzorg/POH-GGZ
 - o Generalistische Basis GGZ
 - o Gespecialiseerde GGZ
- Welke professional het instrument mag gebruiken/afnemen staat beschreven in een handleiding/gebruikersinstructie.
- De handleiding/gebruikersinstructie is gepubliceerd op de website van de leverancier.
- Het instrument geeft de professional de mogelijkheid om een motivatie toe te voegen als de klinische blik afwijkt van het advies uit het instrument.
- De meting met het instrument kan pas worden afgerond nadat de klinische blik door de professional is toegevoegd.
- Het instrument genereert na afronding van de meting een rapportage. De rapportage bevat, naast het verwijzingsadvies, ruimte voor motivatie van het advies en informatie om de verwijzingsbrief volgens de NHG richtlijn in te vullen.

Criteria 2: Het instrument is onderzocht op validiteit, betrouwbaarheid en/of werkzaamheid. Deze informatie is openbaar.

Het valideren van instrumenten waarvan de toegevoegde waarde nog niet is aangetoond, vraagt om een zorgvuldig proces. Er wordt met dit criterium gevraagd naar transparantie over het *wat* en het *hoe* (*wetenschappelijk karakter*) van het onderzoek. Er worden geen criteria gesteld aan het type onderzoek of de gebruikte onderzoeksmethode.

- Het instrument is onderzocht op validiteit, betrouwbaarheid en/of het effect van het instrument.
- De resultaten van dit onderzoek zijn openbaar
- Het onderzoek moet antwoord geven op minimaal één van de onderstaande, of daaraan vergelijkbare, onderzoeksvragen:
 - Is het advies voor vervolgzorg volgens het instrument een goede voorspeller voor het zorggebruik in de (nabije) toekomst, gegeven de zorgvraag waarvoor iemand bij de huisarts komt? (predictieve validiteit)
 - In welke mate komt het advies voor vervolgzorg volgens het instrument overeen met het gegeven advies voor vervolgzorg van de zorgprofessional? (concurrente validiteit)

- In welke mate draagt het instrument bij aan het verkleinen van de variatie tussen zorgprofessionals bij het bepalen van de passende vervolgzorg voor mensen met psychische klachten? (interbeoordelaarsbetrouwbaarheid)
- Indien de huidige versie van het instrument een nieuwe versie betreft van een eerder getoetst instrument, dient deze versie uiterlijk in 2016 te worden onderzocht, waarbij:
 - De onderzoeksopzet op het moment van toetsing openbaar beschikbaar is én
 - De resultaten in 2016 openbaar beschikbaar komen

criterium 3: Het instrument voldoet minimaal aan de wet- en regelgeving met betrekking tot informatiebeveiliging.

- Het instrument en de leverancier van het instrument voldoen aan :
 - NEN 7510 (informatiebeveiliging in de zorg)
 - NEN7512 (gegevensuitwisseling)
 - NEN7513 (logging)
 - CE markering

Indien het instrument nog niet eerder ter toetsing is ingediend en de bovenstaande certificeringstrajecten nog niet zijn afgerond op het moment van toetsing, kan ook aan de bovenstaande criterium voldoen als:

- kan worden aangetoond middels een plan en/of contract dat het traject voor certificering is gestart en in 2016 wordt afgerond.